

Zpráva o činnosti Archivu Pražského hradu v roce 2008

Archiv Pražského hradu je od 1. 7. 2003 organizačně zařazen do odboru spisové a archivní služby Kanceláře prezidenta republiky. Archiv PH k 31.12.2008 spravoval 1453, 9 bm archivních fondů a sbírek a 18 421 svazek knih příruční knihovny.

I. Rekonstrukce Archivu Pražského hradu 2005-2008

Ve dnech 22.-26. 9. 2008 Archiv PH opustil svoje pracovní a depozitáře v Tereziánském ústavu šlechtičen a došlo k definitivnímu reponování zde uložených fondů do Černé kuchyně a dalších depozitářů v Novém paláci. Již před tím ovšem, počátkem února téhož roku, archiv obnovil zkušební provoz ve své nové badatelně. V rámci ztížených možností – umístění pracoviště na několika stanovištích - byly prováděny vesměs všechny činnosti tohoto úseku, aniž by došlo k výraznějšímu omezení jejich spektra. Archiv byl oficiálně otevřen dne 3. 12. 2008 za účasti všech na akci zainteresovaných oddělení ze SPH, z KPR i externích subjektů.

II. Personální situace

V APH působili Mgr. Martin Halata (vedoucí-samostatný archivář), pí Jarmila Kotková (odborná archivářka), Dr. Marek Suchý, (samostatný archivář-zástupce vedoucího), Ing. Michal Šula (odborný archivář) , pí Magda Mravčíková , DiS, odborná knihovnice (do 30.8.), pí Martina Hůlková (odborný archivář-pracovník badatelně a fototéky) a p. Jonáš Vnouček, pracovník fototéky (do 30.8.). Ke dni 15. 9. nastoupila na místo knihovnice PhDr. Marie Krákorová. K 1.10. přijala místo správce fondů I. republiky a fondů hradních správ po roce 1945 Mgr. Kateřina Mojsejová, odborná archivářka. Fotografické práce vykonávali pp. Ondřej Příbyl, Stanislav Loudát a Benedikt Renč. Na práci oddělení se dlouhodoběji podílela BcA. Jana Očková, restaurátorka - konzervátorka .

III. Služby badatelům

Archiv Pražského hradu představuje vedle Archeologického ústavu AVČR, oddělení uměleckých sbírek SPH, odboru památkové péče KPR a Archivu KPR další centrum historické práce na Pražském hradě. Studovny archivu vykazují po rekonstrukci parametry, požadované recentním archivním zákonem: je vybavena čtecími přístroji, přípojkami na internet i kamerovým zabezpečením celého prostoru. K dispozici je také šetrný velkoformátový kopírovací stroj. V badatelně je umístěna příruční knihovna, která je po konzultaci s knihovnicí k dispozici badatelům v rámci prezenční výpůjčky. Služby zde poskytované se řídí platným ceníkem služeb. (viz <http://www.prazskyhradarchiv.cz/>).

Badatelnu navštívilo celkem 168 externích a interních badatelů, kteří vykonali 358 návštěv. Pracovníci odpovídali průběžně na dotazy badatelů (písemně, ústně i přes elektronické adresy-kvalifikovaný odhad 423 dotazy.) V rámci fotografických služeb pro externí žadatele bylo vystaveny celkem 23 reprodukční smlouvy, vydáno bylo 400 stran kopií (xerox), a vystaveno 12 podkladů k fakturaci za fotografické služby. Intenzivně pokročily přepisy stávajících archivních pomůcek do elektronické podoby, jejich převod do formátu *pdf*. (za účelem umístění na internetové stránky pracoviště) a práce digitalizační (fotopráce).

V rámci úseku badatelny byla v roce 2008 provedena digitalizace 297 signatur archivních fondů v řádu několika tisíc digitálních snímků. Zároveň došlo k převzetí agendy fototéky, tj. k řešení agendy reprodukčních smluv a evidence primární i druhotné fotografické evidence.

IV. Pracovní program

V roce 2008 vytvořil APH celkem 155 vlastních spisů a jeho evidencí prošlo celkem 283 podání. Pracovníci archivu se kromě prací spojených se zkušebním provozem badatelny podíleli dle svých pracovních náplní na zpřístupňovacích pracích na archivních fondech, na odborných úkolech a vědeckém využití archiválií. Výraznou část úkolů tvořila také ochrana archivních památek před nepříznivými vlivy všech kategorií (v roce 2008 zvláště reprodukce a ambulantní konzervační práce.)

Ze škály činností jmenujme:

V. Účast na výstavách a obdobných projektech

V.1 Autorské podíly:

Suchý Marek: Splendori del Gotico nel Patriarcato di Aquileia , (Civici Musei e Gallerie di Storia e Arte, Udine), Udine, Itálie, 19.12.2008- 29. 4. 2009, příprava exponátu a katalogových hesel

V.2 Organizační podíly:

Organizační podíly pracovníků APH se týkaly jednak příprav podkladů a exponátů k připravovaným výstavám, jednak ukončení účasti pracoviště na některých výstavních podnicích.

Halata, Martin: Splendori del Gotico nel Patriarcato di Aquileia (Civici Musei e Gallerie di Storia e Arte, Udine, Itálie, prosinec 2008- červen 2009), organizace zápůjčky a smluvní agenda

Halata, Martin- Suchý, Marek-Šula, Michal-Hůlková, Martina-Očková, Jana: České korunovační klenoty, 19.-29. 4. 2008, Pražský hrad, organizace zápůjček do expozice

VI. Pedagogická činnost

Halata, Martin: FF UJEP Ústí nad Labem, únor-květen, vedení výběrového semináře KHI/0492-2007-
PVK *Dějiny správy habsburského dvora 1800-1914*

Suchý, Marek: Semestrální kurs (léto 2008) na FHS UK: *Kapitoly z dějin severské vikingské a středověké kultury II: Kultura středověkého Norska (cca. 1066-1397)*- cyklus přednášek (2 hodiny týdně), semestrální kurs (zima 2008) na FHS UK: *Kapitoly z dějin severské vikingské a středověké kultury I: Vikingská kultura (cca. 793-1066)*

VII. Ochrana fondů:

Vzhledem k uzavírce pracoviště v rámci rekonstrukce mohla být zvýšená pozornost pracovníků věnována ochraně archivních fondů, zvláště jejich reprodukcím, pořádání a ambulantním opravám. V rámci úseku badatelská se přikročilo k digitálnímu zefektivnění 297 signatur archivních fondů v řádu několika tisíc digitálních snímků. Tyto snímky, společně s mikrofilmovými a diapozitivovými reprodukcemi nahrazují studium originálu ve vybraných signaturách kategorie I a Ia. zcela dle intencí platného archivního zákonodárství.

VII.1. Fotografické práce

Mikrofilmová dokumentace : rukopisy 4x KMK: M.65 ; O.16; M.96/1; M.96/2, 1x AMK: Cod.CXXXIV

Systematická digitální reprodukční dokumentace: Kompletní dokumentace pečeti AMK (sign.393-1011) , digitalizace – 3 rukopisů KMK (G.5; A.140; N.57) + Cim.2 (komplet výzdoba), 2 listin AMK (1400-XLIV/12; 234-XI/9) , výběrová reprodukční digitální dokumentace 21 rukopisů KMK-AMK (vyžádaná folia: Cod.I/1(2x), Cod.II/1; Cod.III/10, XV/28; P.12; M.86; L.1/1, L.1/2; L.95; P.1; A.57/1; A.7; Cod.V/1; A.21/2; C.19; O.48; Cim.1; B.4/1; H.6/3; Cod.9; M.37) – fond Fotosbírka Jednota: systematické přenesení na diapozitivy, sign. 1028-1256, fond Fotosbírka Hilbert: kompletní přenesení na diapozitivy, fond Staré tisky: kompletní reprodukce 3 položky

Studijní badatelské kopie: pozitivní mikrofilmy – 9 rukopisů KMK (celý, popř. vybraná folia – G.29; M.42; C.103; E.6/2; O.16; Cod.XXVIII/1; sb. hud. 319a, 321), 2x papírový výstup z mikrofilmu (chrámový inventář 1368; M.8) digitální kopie (celé jednotky) - 5 rukopisů KMK - D 125, A 84, B 53, E 37, O 35- Fond SI, sign. 95

VII. 2 Konzervátorské práce

Konzervátorsko- restaurátorské práce se v roce 2008 soustředily na podporu během výstavních akcí (adjustace, deadjustace exponátů) a ambulantní zásahy v depozitářích pracoviště. Ty zahrnovaly vkládání protikorozi separační vrstvy v rukopisech, fixace poškozených částí na fondu Skicáře, opravy lepených spojů na plánových sbírkách, odběrech stěrů (pozůstalosti) a v sanaci knižního fondu APH, zvláště v příruční knihovně na úseku badatelny. Významný byl odborný dohled během stěhovacích procesů v rámci rekonstrukce.

VII.3. Zpřístupňovací práce

Pořádací práce se soustředily na fondy malého a středního rozsahu, které do roku 2000 byly neústrojně včleněny do fondu Jednota pro dostavbu katedrály sv. Víta. Uspořádána tak byla fotografická sbírka Kamila Hilberta a k dispozici dán inventář Fotografická sbírka dómského architekta Kamila Hilberta Systematicky je doplňován inventář Archivu Metropolitní kapituly: resp. doplnění popisu pečetí do r. 1378 (rozměry, barva, etc). Výrazně pokročily– v rámci projektu Monasterium- - přesun textového souboru katalogu listin AMK (OCR clearing) a jeho doplnění o recentní data a popisy (zvl.pečetí).

IX. Příruční knihovna

Příruční knihovna Archivu Pražského hradu dosáhla v roce 2008 celkem 18421 svazek knih, roční akvizice představovala 858 svazků knih, z kterých 176 kusů tvořily dary, 11 svazků bylo odevzdáno na základě reprodukčních smluv. Ochrana fondu se soustředila na práce knihařské – byly ošetřeny 163 svazky (průběžné opravování knižních jednotek , přebalů, vazba periodik).

X. Účast na odborných školeních, seminářích, atd.

Halata, Martin: Ztracená blízkost: Praha – Norimberk v proměnách staletí, Praha, 07 - 08. 10 .2008, Muži Října 1918, Praha, Praha, 23. - 24. 10. 2008

Suchý, Marek: The Eleventh seminar on the care and conservation of manuscripts, København, 24.- 25. 04. 2008 příspěvek (s Jiřím Vnoučkem): *Conservational database as a precondition for administration of the manuscript library stored in the Prague Castle Archives* , Seminář The Prague Sacramentary, Praha, Villa Lanna 28.-30.11.2008, Ztracená blízkost. Praha – Norimberk v proměnách staletí, Praha, 07-08.10.2008

XI. Posudky, účasti v grantových komisích, redakční rady, etc.

M.Suchý: : redakční rada sborníku *Castrum Pragense*, posudky k jednotlivým dílčím studiím
M.Halata: redakční rada sborníku *Castrum Pragense*, posudky k jednotlivým dílčím studiím

XII. Bibliografie pracovníků

Halata, Martin: Vznik a činnost úřadu zámeckého hejtmana na Pražském hradě (1860-1890), in: *Historica Pragensia* 2005/2, s. 70 - 88 (vyšlo 2008)

Halata, Martin: Pro šlechtu útěchu, in: *Stavba* 2008/2 (Téma:Rekonstrukce bývalého Ústavu šlechtičen na Pražském hradě), s.18 - 23

Suchý, Marek: „Na cestě“ *in partibus Boemie*. Svědectví cestovních účtů Jindřicha z Derby z roku 1392, *Numismatický sborník* 22, 2007, s. 115 - 140

Suchý, Marek: Frammento del Angelo di San Marco (fac-simile), in : *Splendori del Gotico nel Patriarcha di Aquileia*, katalog výstavy dtto., Udine, 2008, s.199 - 201

Šula, Michal: Plány Antonína Kolaříka ve Staré plánové sbírce APH, in: *Historica Pragensia* 2005/2, s. 89 - 97 (vyšlo 2008)

Vyhotovil: M.Halata

21.1.09